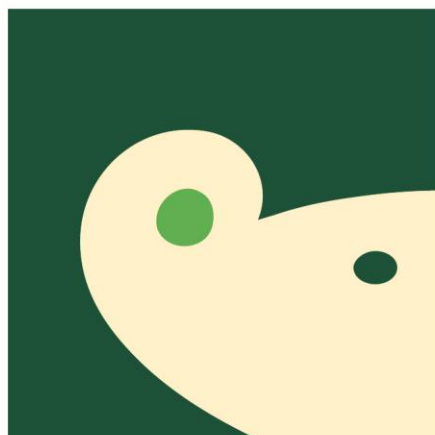
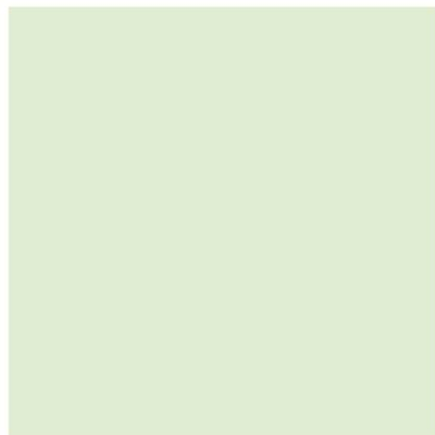

Ungdomskultur i Sandnes

*Kunnskapsgrunnlag og ungdomsmedvirkning til
kommunedelplan for kunst og kultur i Sandnes
2027-2036*

2025
Kulturavdelingen

Innholdsfortegnelse

1. Bakgrunn og medvirkning	3
1.1 Datagrunnlag	3
2. Deltakelse i kunst- og kulturaktiviteter blant ungdom	3
2.1 Sammenstilling: hva ungdom deltar på, og hva de savner	4
2.2 Deltakelse på tvers av kommuner	5
3. Barrierer for deltagelse.....	5
3.1 Sosial trygghet som gjennomgående terskel	5
3.2 «Treffer ikke» – relevans, profil og omdømme	5
3.3 Transport og avstand	5
3.4 Økonomi – også når arrangementet er gratis	6
3.5 Tidspunkt	6
3.6 Oppsummering: barrierer virker sammen	6
4. Arenaer for ungdomskultur	6
5. Ungdommens forslag til løsninger	7
5.1 Innhold og profil	7
5.2 Tidspunkt	7
5.3 Synlighet og markedsføring.....	7
5.4 Sosiale tiltak på arrangementene.....	7
6. Samlet vurdering	7
6.1 Anbefalinger til kommunedelplan for kunst og kultur (2027–2036)	8

1. Bakgrunn og medvirkning

I arbeidet med kommunedelplan for kunst og kultur er det lagt til rette for medvirkning i tråd med plan- og bygningsloven § 5-1. Det er lagt særlig vekt på å involvere barn og unge, og på dialog med relevante interessenter. Samtidig har kommunen hatt fokus på bred medvirkning, slik at også innbyggere generelt har hatt mulighet til å gi innspill. Denne rapporten omhandler imidlertid kun ungdomsmedvirkningen og oppsummerer funn og innspill fra denne delen av medvirkningsarbeidet.

Hvorfor involvere ungdom?

Selv om medvirkning er et lovkrav, krever god ungdomsmedvirkning ofte egne grep og målrettede metoder. Ungdom er en gruppe som kan være krevende å nå ut til gjennom vanlige kanaler. Mange deltar ikke i tradisjonelle høringer eller møter, og terskelen for å engasjere seg kan være høy. For å sikre at tiltak faktisk treffer, og for å få kunnskap om barrierer for deltakelse, er det nødvendig å innhente ungdommens egne erfaringer og forslag. Det er også viktig å innhente stemmer fra lokal ungdom, fordi preferanser, motivasjon og barrierer for deltakelse kan variere mellom kommuner (og mellom ulike lokalsamfunn innad i samme kommune). Lokalkunnskap gjør det mulig å utvikle mer treffsikre tiltak som er tilpasset ungdommens faktiske hverdag.

Kunnskapsgrunnlaget i denne rapporten bygger på tre utfyllende datakilder:

- Digital spørreundersøkelse for ungdom
- Arbeidsverksted med Sandnes unge kommunestyre (SUK)
- Spesialrapport fra Ungdata-undersøkelsen 2025, med egendefinerte spørsmål om kultur, mobilitet og deltakelse

Til sammen gir disse datakildene både bredde og dybde i kunnskapsgrunnlaget.

1.1 Datagrunnlag

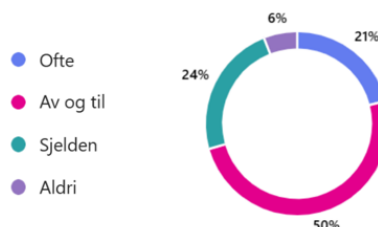
Datakilde	Hva den gir oss?	Styrker	Forbehold
Digital spørreundersøkelse for ungdom i Sandnes (Høst 2025) (n=119)	Raskt bilde av deltakelse, interesser og barrierer	Direkte innspill fra ungdom, fleksibel, peker på tema kommunen bør undersøke videre	Lavt antall svar. Resultatene bør derfor tolkes som indikasjoner, ikke som representativt for alle ungdommer
Medvirkning med SUK (04.12.2025) (dialog + avstemming)	Forklarer hvorfor ungdom deltar/ikke deltar og gir forslag til løsninger	Gir dybde, prioriteringer og konkrete tiltak. Styrker ungdomsstemmen i planarbeidet	Ikke representativt for alle ungdomsgrupper, men gir relevant innsikt fra aktiv medvirkning
Ungdata 2025 (egen-definerte kultur-spørsmål)	Robust bilde av mønstre i deltakelse og barrierer	Stort data-grunnlag, høy troverdighet og sammenliknbarhet	Standardiserte spørsmål gir mindre nyanser enn dialogbasert medvirkning

2. Deltakelse i kunst- og kulturaktiviteter blant ungdom

I dette kapitlet presenteres hovedfunn om ungdoms deltakelse i kunst- og kulturaktiviteter i Sandnes.

Datagrunnlaget viser at deltakelsen i kunst- og kulturarrangement blant ungdom i Sandnes i stor grad er sporadisk.

Pleier du å gå på arrangement for ungdom?

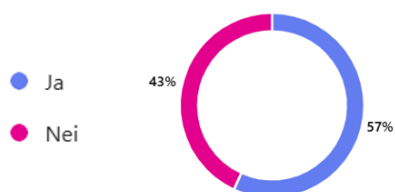
Figur 1: Deltakelse på arrangement for ungdom. Andel respondenter som oppgir hvor ofte de går på arrangement for ungdom. Kilde: Digital spørreundersøkelse høst 2025 (n=119).

Til sammenlikning ble SUK invitert til å gjøre en enkel anslagøvelse: å anslå hvordan de tror ungdom i Sandnes generelt ville svart på samme spørsmål. Hensikten var å belyse om SUK sine vurderinger ligger nær eller fjernt

fra svarmønstrene i undersøkelsene, og dermed gi et bedre grunnlag for å bruke SUK som et supplement til ungdomsperspektiv i planarbeidet. SUK-ungdommene svarte på dette spørsmålet enkeltvis og anonymt ved bruk av Mentimeter. I avstemmingen anslo SUK at Sandnes-ungdommen generelt har svart 0 % «ofte», 44 % «av og til», 36 % «sjelden» og 18 % «aldri».

Videre viser datagrunnlaget at en betydelig andel ungdom ikke får med seg når det arrangeres noe for ungdom.

Får du med deg når det arrangeres noe for ungdom?

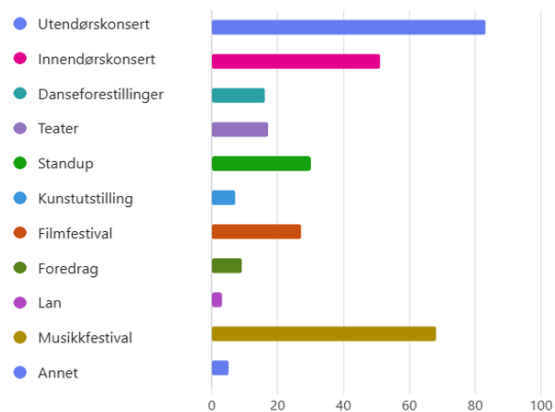
Figur 2: Kjennskap til arrangementer for ungdom. Andel respondenter som oppgir at de får med seg når det arrangeres noe for ungdom. Kilde: Digital spørreundersøkelse høst 2025 (n=119).

I SUK ble samme anslagøvelse brukt for dette spørsmålet, og avstemmingen endte på 48 % «ja» og 52 % «nei». Selv om tallene avviker noe mellom datakildene (ulikt utvalg og metode), peker funnene i samme retning: mange deltar sjelden, og det er en tydelig utfordring å nå ut til ungdom med informasjon om tilbud.

2.1 Sammenstilling: hva ungdom deltar på, og hva de savner

For å forstå hva som kan bidra til økt deltakelse, ble ungdommen spurt om hva de savner mest av kulturarrangementer i Sandnes.

Hva savner du mest av kulturarrangement i Sandnes?

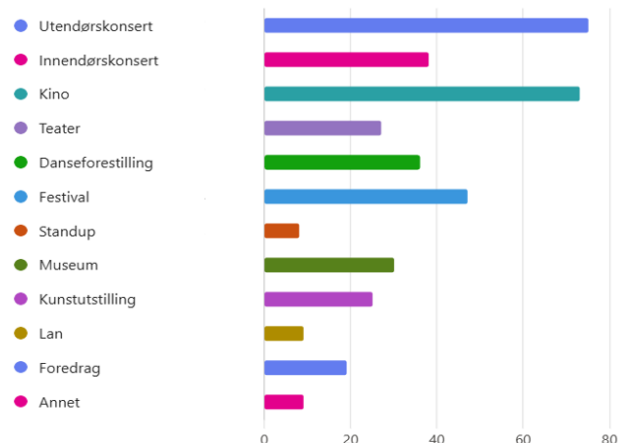
Figur 3: Hva ungdom savner av kulturarrangementer i Sandnes. Andel respondenter som oppgir hvilke arrangementstyper de savner mest (flervalg). Kilde: Digital spørreundersøkelse høst 2025 (n=119).

Svarene peker tydelig i retning av at ungdom etterspør flere musikkbaserte opplevelser, i tillegg til at mange

har valgt standup og filmfestival som savnede tilbud. Funnene tyder derfor på at en særlig satsing på konserter og musikkarrangementer kan være en viktig del av arbeidet med å få flere ungdommer til å delta i kunst- og kulturtilbud, men svarene viser også interesse for flere ulike kunst- og kulturuttrykk.

For å få et tydeligere bilde av behovene til ungdom, er det relevant å se hva ungdom faktisk har deltatt på de siste tre årene, i sammenheng med hva de oppgir at de savner av kulturarrangementer i Sandnes.

I løpet av de siste 3 årene, hva har du deltatt på av disse aktivitetene på fritiden?

Figur 4: Deltakelse i kulturaktiviteter siste tre år. Andel respondenter som oppgir at de har deltatt på ulike kulturaktiviteter de siste tre årene (flervalg). Kilde: Digital spørreundersøkelse høst 2025 (n=119).

Svarene viser at deltakelse og etterspørsel etter konserter ligger tett: mange har deltatt på utendørskonserter, og dette er også det ungdom savner mest, samtidig som musikkfestival og innendørskonserter etterspørres i stor grad. Sandnes har i dag ingen større innendørs konsertarenaer som er godt egnet for stående publikum og med en tydelig ungdomsprofil. Dette kan begrense både antall arrangementer og hvilke konsertformat som lar seg gjennomføre. Funnene peker derfor på et behov for å styrke tilgangen til egnede innendørs konsertarenaer (for eksempel med stående publikum), slik at tilbudet kan utvikles og gjennomføres i større omfang.

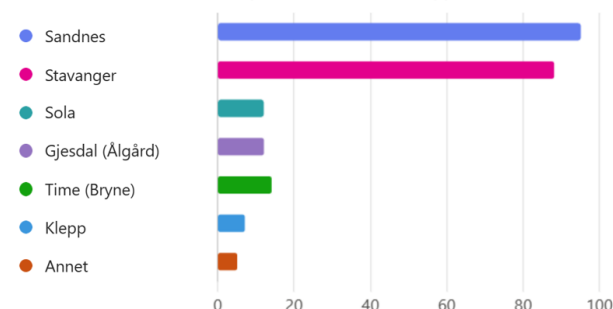
Kino har høy deltakelse i deltakelsesspørsmålet. I «savner»-spørsmålet var ikke kino et svaralternativ siden Sandnes allerede har kino, og behovet ble i stedet undersøkt gjennom alternativet *filmfestival*. At filmfestival likevel savnes av flere, kan tyde på interesse for filmopplevelser utover ordinært kinotilbud.

I tillegg er det verdt å merke seg at enkelte aktiviteter, som standup, har lav deltakelse, men likevel nevnes som savn. Dette kan peke på et potensial for flere lavterskeltilbud i mindre format, som kan være lettere å arrangere lokalt og som kan bidra til å senke terskelen for deltakelse.

2.2 Deltakelse på tvers av kommuner

I den digitale spørreundersøkelsen oppgir flere at de også reiser til andre kommuner for kulturopplevelser.

Hvilke av disse kommunene pleier du dra til for å oppleve kulturtilbud?

Figur 5: Kommuner ungdom oppsøker for å oppleve kulturtilbud.

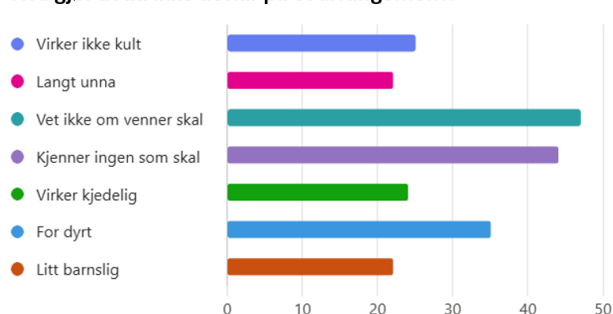
Antall respondenter som oppgir hvilke kommuner de pleier å dra til for å oppleve kulturtilbud (flervalg) Kilde: Digital spørreundersøkelse høst 2025 (n=119).

Flest oppgir Sandnes og Stavanger, mens noen oppgir Time, Sola, Gjesdal, Klepp og annet. Dette tyder på at ungdoms kulturbruk i regionen ikke følger kommunegrenser, og at tiltak i Sandnes bør ses i sammenheng med tilbud i nærkommunene.

3. Barrierer for deltagelse

Datagrunnlaget viser flere barrierer for deltagelse i kunst- og kulturtilbud, og at de ofte er sammensatte og kan forsterke hverandre. Dette kommer tydelig fram i den digitale undersøkelsen, og støttes av SUK og Ungdata-undersøkelsen.

Hva gjør at du ikke deltar på et arrangement?

Figur 6: Årsaker til at ungdom ikke deltar på arrangementer. Andel respondenter som oppgir ulike barrierer for deltagelse (flervalg). Kilde: Digital spørreundersøkelse høst 2025 (n=119).

3.1 Sosial trygghet som gjennomgående terskel

Et gjennomgående funn er betydningen av sosial trygghet. Ungdom beskriver at de ofte velger bort arrangementer dersom de ikke vet om andre kommer, og at terskelen for å møte opp alene kan være høy.

SUK forklarer dette med at dersom et tilbud ikke oppleves sosialt akseptabelt, blir det vanskelig å få med seg venner. Uten en gruppe å gå sammen med velger

mange derfor å ikke delta. Dette viser at terskelen ikke bare handler om å møte opp alene, men også om hvordan tilbudet oppleves, og om det gir sosial trygghet i vennegjengen.

3.2 «Treffer ikke» – relevans, profil og omdømme

Manglende relevans handler ikke bare om innhold, men også om profil, språk, markedsføring og omdømme. I den digitale spørreundersøkelsen kommer det fram at arrangementer ment for ungdom kan oppleves som barnslige. SUK understreker at dette også handler om sosial status: Når et tilbud oppleves som barnslig eller "ikke kult", kan det bli risikabelt å foreslå det i vennegjengen. Flere vil da la være å invitere andre av frykt for å bli vurdert negativt, og terskelen for deltagelse øker selv for ungdom som egentlig er interesserte.

I SUK ble dette utdypet gjennom diskusjoner om at tilbud som får et dårlig eller snevert rykte, kan være krevende å endre. Ungdom pekte på at enkelte tilbud kan få et «stempel» som gjør det vanskelig å rekruttere nye deltakere. Når et slikt stempel etableres, påvirker det ikke bare hvem som kommer, men også hvem som tør å foreslå arrangementet til andre, og dermed spres terskelen sosialt. Ungdomshuset L54 ble brukt som eksempel på en arena som av noen oppleves å ha et omdømme knyttet til en bestemt type ungdom, noe som kan gjøre terskelen høyere for andre. Ungdommene påpekte at slike utfordringer ofte krever mer enn små justeringer, og kan innebære behov for «rebranding», endring av navn, nytt konsept eller nye lokaler. Det er også viktig å nevne at L54 gjentatte ganger blir løftet fram av ungdom som en av de viktigste møteplassene for ungdom i Sandnes. Eksempelet brukes derfor ikke som en vurdering av kvaliteten på tilbudet, men for å illustrere hvordan opplevd omdømme kan påvirke terskelen for deltagelse for ulike grupper.

I SUK kom det også fram en oppfatning av at arrangementer i kommunal regi til tider kan oppleves som forutsigbare, og at kommunen må bli flinkere til å tenke nytt og prøve andre formater dersom man skal lykkes i å nå flere ungdomsgrupper.

3.3 Transport og avstand

Transport og avstand er en viktig barriere, særlig for ungdom som bor utenfor sentrum. Begrensninger i kollektivtilbud og reisevei gjør det vanskeligere å delta, spesielt på kveldstid. I SUK trakk også en av gruppene fram transport som den største utfordringen, blant annet fordi én i gruppen hadde lengre reisevei inn til

sentrum og opplevde et dårlig kollektivtilbud. Transportutfordringer påvirker også den sosiale terskelen, fordi det blir vanskeligere å reise sammen og være sosial før og etter arrangementer.

Ungdata-undersøkelsen støtter at transport og avstand kan være en terskel for en del ungdom i Sandnes. Her har 31 % svart at mangel på offentlig transport på aktuelle tidspunkt oppleves utfordrende. Tilsvarende oppgir 37 % at avstand til aktiviteter oppleves utfordrende i noen grad. Tallene viser også at trygghet ved reise kan være en barriere hvor 21 % svarer at dette er utfordrende i noen grad. Samlet peker dette i retning av at tilgjengelighet handler både om avstand, rutetider og trygghet på vei til og fra arrangement.

3.4 Økonomi – også når arrangementet er gratis

Økonomi løftes også fram som en barriere, men handler ofte om mer enn selve billettprisen. Ungdom i SUK peker på at utgifter til transport, mat og tiden før/etter arrangementet kan gjøre det vanskelig å delta, selv når arrangementet i seg selv er gratis. Dette kan også bidra til sosial ulikhet. Når noen har råd til å "henge" før eller etter, kjøpe noe underveis eller reise mer fleksibelt, kan andre oppleve å falle utenfor. Det kan igjen øke den sosiale terskelen for å bli med.

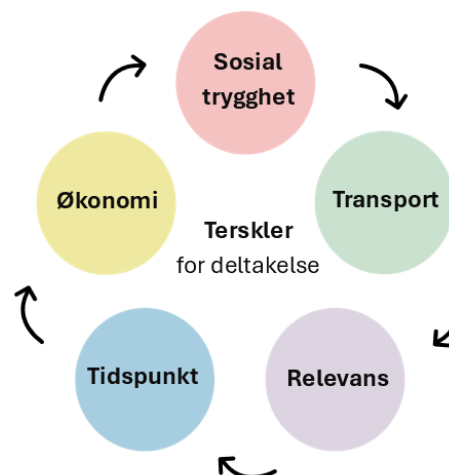
Ungdata understøtter at økonomi kan være en barriere for en del ungdom, særlig når en ser på totalkostnaden. 23 % oppgir at kostnader knyttet til aktiviteter er utfordrende og 26 % oppgir at kostnader knyttet til transport er utfordrende. Dette tyder på at kostnadsreducerende tiltak kan ha effekt også der arrangementet er gratis, fordi transport og andre tilleggsutgifter kan utgjøre en reell terskel.

3.5 Tidspunkt

Tidspunkt framstår som en av de tydeligste praktiske tersklene i Ungdata-undersøkelsen. Nesten halvparten (49 %) oppgir at tidspunkt for aktiviteter oppleves utfordrende i noen grad (32 % litt, 12 % ganske, 5 % svært), for eksempel når det kolliderer med skole, lekser eller andre aktiviteter. Dette understøtter at bevisste valg av tidspunkt og varighet kan være avgjørende for å senke terskelen for deltakelse.

3.6 Oppsummering: barrierer virker sammen

Samlet viser funnene at når én terskel oppleves som høy, kan det også gjøre de andre mer krevende å håndtere. Barrierene virker dermed sammen og kan i sum bidra til at ungdom velger å ikke delta.

Figur 7: Samspill mellom terskler for deltakelse. Konseptuell illustrasjon som viser hvordan sosial trygghet, relevans/omdømme, synlighet/formidling, transport og økonomi kan forsterke hverandre. Kilde: Egen framstilling basert på ungdomsmedvirkningen (digital spørreundersøkelse, SUK og Ungdata).

Dette tilsier at kommunen bør vurdere tiltak som kombinerer relevans og fornyelse, sosial tilrettelegging, bedre synlighet og formidling, samt praktisk og økonomisk tilgjengelighet.

4. Arenaer for ungdomskultur

Ungdommene peker særlig på sentrale og etablerte møteplasser som godt egnet for kulturarrangementer for ungdom. Samtidig ble det også trukket fram at flere tilbud bør legges der ungdom allerede oppholder seg i hverdagen, som skoler og uteområder ved skoler, samt idrettshaller og andre lokale møteplasser. I tillegg pekte ungdom på at en del ungdom også bruker møteplasser i nabokommunene, noe som kan være relevant å ta hensyn til med tanke på samarbeid og synlighet på tvers av kommunegrenser.

Arenaene som SUK trakk fram er:

Figur 8: Arenaer løftet fram av SUK. Ordsky som viser arenaer ungdom nevnte i arbeidet; større ord indikerer at arenaen ble nevnt ofte. Figuren viser eksempler på arenaer for ungdomsarrangement og -tilbud, ikke en rangert prioriteringsliste. Kilde: medvirkning i SUK.

5. Ungdommens forslag til løsninger

Gjennom gruppearbeid og diskusjoner i Sandnes unge kommunestyre kom ungdommene med konkrete forslag til hvordan kommunen kan redusere barrierer og styrke deltakelsen i kunst- og kulturtilbud.

5.1 Innhold og profil

Ungdommene etterlyser arrangementer som oppleves som «kule» og relevante. De foreslår:

- tydeligere satsing på innhold ungdom faktisk ønsker
- «rebranding» av konsept og nye uttrykk
- vurdere navn, profil og språk (f.eks. unngå betegnelser som «ungdomsfestival»), fordi ungdom opplever at slike merkelapper kan virke mot sin hensikt og gjøre tilbudet mindre attraktivt.
- satse mer på arrangementer som Vinterland og større festivaler

5.2 Tidspunkt

Flere ungdommer peker på at mange arrangementer legges til ukedager og tidspunkter som fungerer dårlig. Det foreslås:

- flere arrangementer på fredager og lørdager
- flere tilbud på søndager på dagtid
- bedre tilpasning til ungdoms hverdagsliv og fritid

Presisering: SUK har tidligere spilt inn at Ungdomsfestivalen *Sommer i havnå* (2024) burde legges til en søndag. I etterkant ga SUK i evalueringen tilbakemelding om at lavere besøkstall delvis kan ha sammenheng med at arrangementet nettopp var på en søndag. Begrunnelsen var at mange ungdommer ikke ønsker forpliktende avtaler på søndager. Dette understreker at valg av tidspunkt bør vurderes opp mot type arrangement og terskel: søndager kan fungere godt for lavterskel, drop-in og fleksible tilbud, mens billettarrangement kan kreve andre tidspunkter eller større fleksibilitet.

5.3 Synlighet og markedsføring

Formen på markedsføringen ble fremhevet som minst like viktig som kanalene.

Ungdommene etterlyser:

- mer målrettet bruk av sosiale medier, særlig korte videoer (TikTok), der kommunens satsing allerede har gitt gode erfaringer med å nå ungdom.
- tydelig formidling som skaper interesse og forventning

- informasjon via skole og arenaer der ungdom allerede er

5.4 Sosiale tiltak på arrangementene

For å senke terskelen for deltakelse foreslås det å:

- redusere statusrisiko og styrke sosial legitimitet (gjøre det «trygt» å foreslå og bli med)
- tilrettelegge for enkle sosiale strukturer som gjør det lettere å komme i kontakt og bli kjent
- utforme arrangementer som bygger fellesskap, der deltakerne får mer enn en ren publikum-scene-opplevelse (f. eks møteplasser, aktiviteter før/etter, tydelig vertskap)

6. Samlet vurdering

Selv om de enkelte datakildene har begrensninger, gir summen av Ungdata, digital undersøkelse og medvirkning med Sandnes unge kommunestyre et konsistent og troverdig bilde av ungdomskultur i Sandnes.

Hovedfunn

- Ungdom i Sandnes rapporterer at de sjelden eller av og til deltar på kunst- og kulturarrangementer. I tillegg oppgir en betydelig andel at de ikke får med seg når arrangementer for ungdom skjer.
- Ungdom etterspør særlig flere musikkbaserte opplevelser, spesielt utendørskonserter, musikkfestival og innendørskonserter, samt i noen grad standup og filmfestival.
- Barrierene for deltakelse er sammensatte og forsterker hverandre, men den største terskelen er sosial: sosial trygghet og statusrisiko. I tillegg påvirkes sannsynlighet for deltakelse av relevans/omdømme, synlighet/formidling, transport/avstand og økonomi, også når selve arrangementet er gratis (pga. transport, mat og “ventetid”).

Funnene viser at økt deltakelse forutsetter:

- redusert sosial terskel og statusrisiko
- målgruppetilpassede tilbud utviklet gjennom ungdomsmedvirkning
- bevisste valg av arena, tidspunkt og formidling (inkl. praktisk/økonomisk tilgjengelighet)

6.1 Anbefalinger til kommunedelplan for kunst og kultur (2027–2036)

På bakgrunn av funnene anbefales det at kommunedelplanen:

1. styrker sosial legitimitet og reduserer status-
terskler, blant annet gjennom tydelig
ungdomsprofil/rebranding, ungdomsnær
markedsføring (unge som avsendere) og
mobilisering via skole og andre arenaer
2. viderefører systematisk ungdomsmedvirkning, også
i utvikling, gjennomføring og evaluering av
ungdomstilbud
3. styrker synlighet og formidling, gjennom målrettet
kommunikasjon i kanaler ungdom faktisk bruker, og
tydelig informasjon om tid, sted, pris og transport
4. prioriterer en satsing på konserter og
musikkarrangementer som treffer ungdom,
inkludert vurdering/utvikling av egnede arenaer og
formater
5. reduserer praktiske og økonomiske terskler, blant
annet gjennom tiltak knyttet til transport og pris
(utredes i samarbeid med relevante aktører)

Anbefalingene bør inngå som grunnlag for videre
prioriteringer, og følges opp gjennom konkrete tiltak og
evaluering i planperioden.